

Szarvaskerep

A [szarvaskerep](#) főleg a gyepek növénytakarmányszármazékában jelentős évelő, pillangós takarmánynövény. Szántóföldi [szálas takarmánynövényként](#), tisztán vetve csak olyan talajokon érdemes termesztani, ahol az értékeesebb pillangósok (lucerna, vöröshere) termesztése már nem gazdaságos.

Termése kevesebb és minősége is gyengébb, mint az értékeesebb pillangósoké. Előnye ugyanakkor a hosszú élettartam, - általában 4-5 év -, de kedvezőbb körülmények közt tovább is kitart. Emellett nagyon jól sarjadzik és nagyon igénytelen takarmánynövény. Gyepkeverékekben az ország egész területén megtalálható. De tiszta vetésben, szántóföldön csak az ország egyes részein - főleg a Dunántúlon (Vas, Somogy, Veszprém, Zala), valamint Szabolcs-Szatmár és Nógrád megyékben - termesztik. Az átlagos szénatermés 2 t/ha körül van.

Rendszertan és biológiai jellemzés

A kerep (Lotus) nemzetségbe is számos faj, alfaj, változat és forma sorolható, melyek közül csak három faj termesztésének van jelentősége. Ezek: a szarvaskerep (Lotus corniculatus L.), a keskenylevelű kerep (L. tenuis W. et K.) és a mocsári kerep (L. uliginosus Schk.).

Biológiai jellemzés. A szarvaskerep félig vad jellegű, szárazságtűrő, évelő (2-4 éves) takarmánynövény. Gyökérzete mélyreható karógyökér, sok elágazással. Szára 15-40 cm hosszú, elágazó és kissé elfekvő. Levélzete hármasan összetett, de van két lomblevélhez hasonló párhalevele is. Virágzata ernyő alakú virágzat, amelyben 6-8 virág van. Színe narancssárga. Idegen termékenyülő, a beporzást rovarok végzik. Termése 4-6 magvú hüvely. Magja fényes, vöröses sötétbarna színű, alakja lapított gömb. Ezermagtömege 1,2-1,3 g.

Éghajlat, talajigény és vetésváltás

Éghajlatigény. A szarvaskerep jól bírja a szárazságot is, de nagyobb termést csak a csapadékosabb Nyugat-Dunántúlon ad. Az öntözést is meghálálja, és a fagyra sem érzékeny. Savanyú kémhatású barna erdő-, ill. homoktalajon, öntéstalajon, csernozjomtalajon, sekély termőrétegű, lejtős vagy erodált talajon egyaránt termesztethető. Öntözéssel a szikes talajokon is érdemes termesztani.

Vetésváltás. A szarvaskerepet a lucernához hasonlóan állítsuk a növényi sorrendbe.

Trágyázás és talajelőkészítés

Mind a trágyázás, mind a talajelőkészítés értelemszerűen azonos, vagyis nagyon hasonló az előzőekben ismertetett pillangósokéval, amelyet csak a szarvaskerep sajátos igénye módosít.

Vetés

A szarvaskerep is vethető kora tavasszal, vagy nyár végén, de általánosabb a tavaszi vetés. Ha gyepkeverékbe vetjük, akkor a hasznosítási célnak megfelelő pázsitfűvekkel és pillangósokkal társítjuk (réti csenkesz, csomós ebir, vöröshere, stb.). Vetőmagszükséglete tiszta vetés esetén 14-16 kg/ha. Fűvesherés keverékekben mindig a természeti viszonyok és a termesztési cél határozza meg a szarvaskerep vetőmagarányát.

Ápolás

Áttelelés után, de sarjadás előtt - ha tömött a talaja - fogasolni kell. Legjelentősebb gyomnövényei:

tarlóvirág, szulák, vadrepce, keserűfű, fehér libatop, mezei acat, útszéli zsázsa.
Betegségei a lisztharmat és a rozsdá. Kártevői a csipkézőbogarak, a kabócák és a drótférgék.

Betakarítás

A szarvaskerep is a második évtől kezdve ad teljes termést, de a tavasszal vetett szarvaskerep már a telepítés évében is adhat egy kaszálást. Egyébként a baltacimhoz hasonlóan a szarvaskerepet is rendszerint csak egyszer érdemes kaszálni. A sarjút itt is legeltetéssel lehet hasznosítani.

Zöldetetésre virágzás előtt kaszáljuk, mert később megkeseredik. Jobb, ha szénát készítünk belőle, ami egyébként elég nehéz, mert a szarvaskerep levelei erősen peregnek.

Magnak az első növedéket hagyjuk meg, de jobb talajokon sikeres lehet a sarjúból történő magfogás is.

Forrás: Szántóföldi növénytermesztés tan

P R I M A G

— 1991 —